

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مرکز آموزش و تحقیقات

اقتصادی، اجتماعی و آماری کشورهای اسلامی»

اعاده شده از شورای نگهبان

لایحه یادشده در تاریخ هجدهم فروردین ماه سال ۱۳۸۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است که شورای محترم نگهبان در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۶، اطلاق ماده (۲۸) لایحه مذکور را به شرح زیر مخالف اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی اعلام کرده است.

در ماده (۲۸) این لایحه (مورد ایراد شورای نگهبان) مقرر شده است «اصلاحات اساسنامه کنونی باید توسط کنفرانس تصویب گردد. مجمع عمومی مشترک می‌تواند در این خصوص توصیه‌هایی را ارائه نماید». مطابق اصل هفتاد و هفتم «عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادهای و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد».

شورای محترم نگهبان پس از تطبیق ماده (۲۸) لایحه با اصل هفتاد و هفتم، اطلاق آن را به ترتیب مقرر، مخالف قانون اساسی تشخیص داده است.

کمیسیون محترم امنیت ملی و سیاست خارجی ضمن بررسی مجدد لایحه مذکور و با لحاظ ایراد شورای نگهبان تبصره‌ای به ماده واحده یادشده اضافه کرده است که طی آن مقرر داشته: «اجرای ماده (۲۸) منوط به رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد».

به نظر می‌رسد اظهار نظر شورای محترم نگهبان با عنایت به اطلاق و عموم اصل هفتاد و هفتم، صحیح و وارد می‌باشد. در واقع مقصود قانون‌گذار اساسی نظارت بر اقدامات قوه مجریه در حوزه‌های مقرر شده در اصل هفتاد و هفتم به منظور حفظ منافع کشور است. بدیهی است حق نظارت مجلس در این خصوص محدود به مرحله تصویب عضویت در «مرکز آموزش و تحقیقات اقتصادی، اجتماعی و آماری کشورهای اسلامی» نیست و هر نوع اصلاح یا تغییر در مفاد اساسنامه نیز بر همین مبنا نیازمند اطلاع و اعمال نظارت استصوابی مجلس شورای اسلامی است. هرچند این حق مجلس حتی بدون ذکر در لایحه یادشده هم محفوظ و باقی است؛ اما قید صریح این مطلب از بروز هرگونه ابهام و تردید جلوگیری می‌کند و مفید به نظر می‌رسد.